

Szerkesztési iroda:

Nagy-Beeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 12 •
Félévre ——— 6 •
Negyedévre ——— 3 •
Egy hóra ——— 1 •
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetés-irodáknak.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybeeskerek, 1898

XXVII. évfolyam, 31. szám.

Szerda, február 9.

Központi kikötő.

Nagybeeskerek, február 9.

Budapestnek kikötő városnak kell lennie. Báró Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter teremtette meg e gondolatot, terjesztette és megélelte. És ő meg is fogja valósítani ezt a gondolatot. Az előmunkálatok befejezésükhöz közelegnek és a kereskedelemügyi miniszter nevéhez fog fűződni a század legnagyobb technikai műveinek egyike. A szabadelvű párt ama politikája, mely Budapestből nagyvárost teremtett, folytatását találja meg báró Dániel Ernő politikájában, midőn a miniszter Budapestből kereskedelmi városnál többet: európai központi kikötőt akar csinálni.

Központi kereskedelmi kikötőt az ország szívében a Duna partján, minőt nagy tengerparti városokban találhatunk. Merész gondolat, de kivitele lehetséges, valószínű, sőt biztos. Nem téli kikötő a hajók teletésére, hol azok a tél mérgesveszedelmei ellen biztonságban vannak, hanem középeurópai kereskedelmi kikötő akar ez lenni, egész Európa kereskedelmének közvetítésére a Kelettel. Németországból a Levantéba az utat vizen felé, többel megrövidíteni és e megrövidített uton a közepén Budapest mint központi, mint árumegállítóhely, mint összekötő központ Kelet és Nyugat közt.

Zavarban vagyunk, valjon a gondolat merészségét bámuljuk-e inkább, vagy a szívósságát és erélyt, melylyel a kereskedelmi miniszter a gondolat megvalósítását kíséri. Földművelő államban, mint tudjuk, leginkább tömegárut szállítanak. Így Magyarországon is tömegárut szállítása vasuton mindenestre gyorsabb és pontosabb, de roppant sokkal drágább is, mint vizen. E meggyőződésben Magyarország évtizedek óta dolgozik vízi utainak javításán, hajózási vállalatok alapítottak,

a tengeri járatokat szaporítják és az ország támogatja azokat. Legujabban Magyarország támogatása mellett a Fekete tengeren fog létesülni egy hajózási társulat, mely a Vaskapu használatával fogja előmozdítani a közvetlen forgalmat Magyarországgal, a magyar lobogót Középeurópától a Levantéig meghordozza és ha a Duna—Odera-csatorna nagy terve is megvalósul, akkor Budapest-központi kikötő számára olyan perspektíva nyílik, melynél fényesebbet és dicsőbbet képzelni sem lehet.

Ez a központi kikötő el lesz látva dockokkal, raktárakkal és egy nagy, óriási terjedelmű vasuti hálózat géopontjában fekszik, közvetlen összeköttetésben a vasuti vágányokkal.

Ez ama nagy feladat, melynek megoldása báró Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter kezeire van bízva és a melynek megvalósításához minden garancia megvan. És nem a végtelen távolban van e kép, hanem minden perccel, mindegy óráttal felhasználva, egy mesébe illő vasakat csodás eredménye már nem sok esztendő múlva Magyarország és egész Európa legnagyobb díszé lesz.

Szathmáry György utódja. A közoktatásügyi miniszterium VI. ügyosztályának főnökekévé Wlassics Gyula miniszter dr. Axamethy Lajos miniszteri tanácsost nevezte ki. Ezen ügyosztályba tartoznak az összes népoktatási intézmények és a tanfelügyelet. Axamethy már Szathmáry szabadságaitól kedve, tehát egy év óta vezetett ideiglenesen ezt az ügyosztályt. A VI. c. alügyosztály élére, melyet ez előtt dr. Axamethy vezetett, a miniszter Kuliszeky Dezso osztálytanácsost állította.

A szegedi mandátum. A Tisza Lajos gróf halálával megüresült Szeged városi első kerületben a képviselőválasztás e hó 15-én fog megjelenni. A választási küzdelem meglehetősen heves lesz. Ugy a szabadelvű párti dr. Lázár jelenlegi h. polgármester, mint a függetlenségi és 43-as párt jelöltje, Dienes Márton hírlapíró jövő vasárnap, február 13-án tartja meg programbeszédét.

HIREK.

Tájékoztató.

Február 12. T. h. é. v. hivatalnokai táncestélye.
Február 13. A beodra-karlovai tak.- és el. e. közgy.
Február 13. A nagybeeskereki keresk. betegsegelyzo pénztár közgyűlése.
Február 14. Közigazgatási bizottság ülése.
Február 17. A kis zombori segely-egylet közgyűlése.
Február 17. Az istvánföldi tak.- és hitellegyl. közgy.
Február 19. Nőegyletek estélye
Február 20. A nagykomlósi néphank közgyűlése.
Február 20. A Beodra-karlovai tak. és előlegszövetkezet közgyűlése.
Február 20. Az I. módosi hengergőzmalom közgy.
Február 20. Az „Iskolagyermekbarát” közgyűlése.
Február 22. Kerékpárosok vig estélye.
Február 24. A fényi tak. és előlegszövetkezet közgy.
Február 27. A nagybeeskereki tisztviselő-egyl. közgy.

A villamos világítással ellátott gőzfürdő reggeli 6 órától nyitva van: nők részére kedden és pénteken délután 5 óráig; ugyanezen napokon urak részére este 6—8 óráig.

— Személyi hír. Rónay Jenő főispán ma délután Pancsovára utazik, hogy a közigazgatási bizottság holnapi ülésén részt vegyen.

— A pápa a püspökökhöz. Deseffy Sándor, egyházmegyénk kiváló püspöke, tavalyi főpáztori körleveleit egy, a pápához intézett üdvözlő irattal zárta be, melyet a jubiláns pápának is megküldött. Az üdvözlőre a pápa nevében Rampolla államtitkár a napokban küldötte meg a választ, mely a következőképen hangzik:

Főméltóságú és Főtisztelendő Ur!

Közhez vevén Kegyelmeségednek a mult december hó 24-éről hozzám intézett sorait, nem halasztám a hozzájuk csatolt levelet Legfőbb Pásztorunknak bemutatni. Ő Szentsége legnagyobb örömmel vette az üdvözlő iratokat és legkedvesb nyilatkozatokat, melyekkel Ő, az Ur Születésének évforduló ünnepén a Magad, Papaágod és hívő Néped nevében megtiszteléd. Nem kevésbbé kellemesen hatottak Raá, a miket a Te — Ő Szentsége iránt való szeretetednek bizonyítékaiul jelezted.

Ugyanezért a Szentséges Atya szokszoros köszönetét nyilvánítja Kegyelmeségednek és egyzersmind apostoli áldását, különös szeretetének tanujelét — Neked, emlitett Papaágodnak és a Te főpáztori gondoskodásodra bízott hívő Népednek a legszívesbben adja meg.

A „TORONTAL” tárczája.

Vágvölgyi csendélet.

— A „Torontál” eredeti tárcája. — Irta: Dr. Klein Dániel.

Jelige: „Navita de ventis, de tauris narrat arator, Enumerat miles vulnera, pastor oves.”

(Vége.)

Immár 17 ezteendője, hogy Kulesárfalva bírájának választották. Midőn a boldog emlékezteti Bednárkot szénhűdés érte, ő volt az egyedüli a faluban, ki a betűvetés mysteriumaiba rémíleg be volt avatva. . . S a hosszú bírói ténykedésnek az lőn az eredménye, hogy Kvókala elmulasztván csekély gazdasága körüli teendőit, mód nélkül megszokta a pálinka és egyéb szesz italok élvezését.

Hanuszürke, sápadt arca, borhimlős orra, vöröses szemei, reszkető karja világosan árulja el az alkoholizmus végzetes tüneteit. Nem mulik el nap, hogy ho’mi községi ügygyel elő ne álljon mely a’án alkalmas titulus bíbendi-t szolgáltat. Ha kifogy perekből, a lakdalmakból és keresztelőkéből, akkor jégvágásra, mezei utak egyengetésére, kutak tisztogatására s több ily hasznos munka végzésére szólítja a község belieket.

Az ügy múltó befejezése az, hogy faciunt magnum áldomás.

Meglátszik a bíró örömsugárzó arcán, mily jól esik neki az ital a község költségén; a többiek is bátran hozzá látnak a „közösséges” pálinkához, melyből szárszorta jobban hiszik az

ember mája, mint mikor saját gerását vasztageti reá.

Es ekkor megered a beszéd hosszú árja vég nélkül; maga Fábán Miklán Bálint, kit felesége szokott bototválni, s ki józan állapotában kettőt sem tud olvasni, is részt vesz a nagy vitában, mely egészen a magas politikáig is elhat.

A közfigyelmet e közben Prepelicza Gyurkának sikerült a maga számára lekötni.

Prepelicza nem csupán a baromtenyésztés terén elismert szaktekintély, ki ökörrrel ébred ökörrrel alsodik, őt a magas miniszteriumból is előnyösen ismerik. . . Naurég ugyanis valamely fővárosi bankárnak azon ötlete támadt, hogy a Prepelicza címére (nyilván megtevezett neki a jóbángászu név, a mint az adóajajstromokban böngészett) ajánlatot küldjön sorajgyeknek részletekben való megvásárlása iránt.

A kövér, vörös betűkkel odapingált 50 és 100 ezer forintnyi nyereseményeket hirdető számkokat, a miniszterium jóváhagyását Szvancsara Gergő, a falu „legnagyobb magyarja” oda magyarázta, hogy bizony Prepelicza Györgynek valami távoli, ismeretlen uri rokona nagy ezrekekre menő örökséget hagyományozott, melyért a miniszteriumhoz kell folyamodnia, hol biztonság okáért el vagon helyezze.

Az ezreseknek ugyan eddigelő se híre, se hamva, de a Prepelicza tekintélye egyre növekszik; feszült figyelemmel hallgatják, a mint világra szóló erdőirtásairól, az azokon temő páratlan buzáról, a vetések állásáról, a marhatenyésztéséről, különös tekintettel a tenyészbírák tartására, az igazi meggyőződés és lelkesedés hangján értekezik és épen azon van, hogy bizonyítsa, mennyire szípolozza a morva cukorgyárosok furfangos spekulációja által életbe

léptelek cukorrépa termesztés a felvidéki sovány szántóföldeket, . . . ekkor a bíró, nyilván irigyelve tőle a szónoki babérokat, hirtelen fordul lattal más mederbe tereli a beszéd folyamát.

— Hagyjuk a répát tavaszra, mondja hebegő hangon, most másról szól az ének.

Es kivéven a mellénye zsebében őrzött papircsomót és odavágván azt a ház asztalára, imperatori önérzattal fordul a többiekhez:

— Nos hát, találjátok ki, mi van ezekben?

Néhány pillanatra eláll a zaj; elhallgatnak mindaján, kíváncsian tekintvén majd a bíróra, majd az asztalon elterülő litokzatos iratokra.

Elhallgat maga Suka P. Gáspán is; a mi pedig, ha tekintetbe vesszük, hogy már vagy hatad-zor járatta körül a béke poharat (e mellett mindig a „prima persona ego gyakorlati evének hódolván), és most Oruba Ouch Jóska-ban kitűnő m. diunra talált a solferinói és morgenti csetepaték meghallgatására, bizony nem csekély megerőltetésbe kerül. Ha nem azért még egyzer hunyorit szemével, mintegy biztatva szomszédját, hogy „folytatása következik”.

A legelső, ki a méla csöndet megszakítja, Kukuoska Csicsek Ignó; ő a mántelepbebi huszároknál szolgált és ott eltanult magyar beszédjére, pogányul kifent bajszára a katonai visót dolgaira szörnyen büszke.

— Csak nem drágult meg újra a pálinka?! mondja fenyegető, forradalmi hangon. — és ha igen (Kucufit Hajlond zapados neki!) igyják mig akkor az urak maguk!

— Ei, csöndesülj pojtás, osititgatja hű Sauchó Panzája, Zsabidrés András, — nem drágult meg a szegény ember itala. Majd megmondja a bíró ur, mi van a bokorban: lesz-e háboru, jön-e az orosz?

Dessewffy püspök a pápa választását tegnap küldötte szét főpásztori levél alakjában egyházmegyéje papságának.

— **Király-ünnepelés.** Sáralfalváról írják, hogy a község hazafias szerb lakossága sikerült ünnepélyt rendezett abból az alkalomból, hogy ő Felsőge tiz szobrot ajándékozott a magyar nemzetnek. Az ajándék jelentőségét Vujics Vlada néptanító hatásos beszédében fejtegette a gör. k. szerb iskola tantermében egybegyűlt hallgatóság előtt, mire a tanulók elénekelték a Hymnust.

— **A Nemzeti Kaszinó a torontáli inségeseknek.** A budapesti Nemzeti Kaszinó igazgató-elnöke, gróf Eszterházy Mihály egy ma érkezett levélben tudatja dr. Dellimanics Lajos alispánnal, hogy a kaszinó halhatatlan alapítója intencióihoz hiven, jövedelme feleslegéből készséggel járul az országos sebek szerencsétlenségek gyógyításához s a nemzet kulturális szükségleteinek kielégítéséhez, s ez intenciókat megvalósítandó ez idén is megszavazott az inségesek részére 1500 frtot, mely összegből 500 frtot (ötszáz frtot) küldött a torontáliaknak. Dellimanics alispán megleghangu levélben köszönte meg a kaszinó igazgatóságának nemeslelkű áldozatkészségét.

— **Halálozás.** Sulyos csapás érte Speek Ferenc pénzügyi számvizsgálót; mint ugyanis részvétellel érteülünk, Albert nevű fia, ki a nagybecskereki pulgári iskolának volt szorgalmas tanulója, ma 11 éves korában elhunyt.

— **Gazdasági felolvasás.** Sándorregyházáról írják lapunknak, hogy ott a torontálvármegyei gazdasági egyesület a mezőgazdasági ismeretek terjesztése céljából a napokban sikerült felolvasást rendezett. A felolvasást mintegy 200 hallgató jelenlétében Petrás György tartotta meg, kit hasznos és szép előadásáért zajosan megajánlottak.

— **Élőképek.** Az e hó 19-én az inségesek javára rendezendő jótékony célú ünnepségek egyik legérdekesebb száma az „élőképek” lesz, melynek érdekében Vágó Pál festőművész, ki kollégája Margittay Tihamér képei nyomán állítja össze az élőképeket, tegnap délután a megyeház főispáni kistermébe összehívta mindazokat, kik az élőképekben szerepelni fognak s kik közt társadalmunk színe-java közül nagyon sokan részt vesznek. Ugyancsak tegnap döntött ez értekezlet a bemutatandó élőképek felől, melyek ismerettségét és a szereplők neveit legközelebb közöljük.

— **A legnagyobb pótdadó.** Talán azt méltóztatnak hinni, hogy Nagybecskerek városáról van szó. Tévedés. A mi szomszédunk, Pancsova, az a szerencsés város, mely a miénkénél is többre vitte. Most olvassuk a „Határőr”-ben, hogy a belügyminiszter jóváhagyta az 1898. évi városi költségvetést. E szerint Pancsova községi pótda-

adója 89%, iskolai pótdadó címén 10% és ipar-és keresk. isk. pótdadó címén 2%, summa summarum = 101%. Biz ez kicsit sok, s a becskereki adófizető, ki szintén nem tartozik a potyadófizetők osztályába, megkönnyebbülten sóhajt fel: Tehát mégsem én fizetek legtöbbet.

— **Alszanak a fiatal urak.** „Régi dal, régi dal, régi dicsőségről! — Milyen más világ volt ezelőtt 30–40 esztendővel, mikor jókedvűen jártak az andalgót, meg a frisset a becskereki szép lányok, fiatal urak, kivilágos kivirradtig. Régi volt! Talán igaz se volt! A mai fiatalság már nem mulat. Táncolni csak az a pár apró diákegy ember táncol, a ki a mult télen járt „nagy kolon”-ba, s nagy öröme szerelmes szívének, ha megforgathatja „Ö”-jét, a kihez írott kadenciától feketélik a német meg latin grammatika lapja. Manapság a huszadik évet elért fiatal ember már öreg sához, hogy táncoljon. Fáradt ahhoz, hogy egy bárendezés munkáját végezze. S ha történetesen úgy esik, hogy elmennek egy mulatságra, felcsapják balszemükre a monoklit, blazirtan megállnak a terem közepén és mosolyogva fikszirozzák a balek-ot, a ki kipirult arccal, összegyűrt inggallérral járja a dreiarittet. — Nyolc-tíz évvel ezelőtt is milyen divatba voltak még a elitbálok! Hány szőke, barna kis lány vasalta maga fehér batizt ruháskáját a törte fejét a nagy gondban, hogy a második négyest a Bólvál vagy a Jenővel járja-s. Szegény lányok! bezzeg nem mulatnak mostanság! — Egész nyáron otthon ülhetettek, jó reményességgel, hogy: majd talán a télen! Azt a pár majálist, a mely a kincstári erdőben folyt volna le, elmosta az eső. Elmúlt a hosszú nyár, elműt a nélkül, hogy ráhuzta volna a cigány a talpalát valót. — Pedig de kívánatosak voltak Rács Gyula új nótái. Hogy bólingatott jobbra-balra az a sok aranyos lányfej! — Beh szívesen eljártak volna három napig. — „Hiába, ninesenek fiatal emberek . . .” halljuk napról-napra a lányok ajkáról felhangzani a keserű panaszt, s a kik vannak, azokat is megméltelyeste már a század-ság miazmás levegője.

— **Fuvarozási tárgyalás.** A Nagybecskerekben állomásozó m. kir. szegedi 5. honvéd gyalogezred 3. zászlóalja számára szükséges kenyérnek a vasúti pályaudvartól a honvéd laktanyába való fuvarozása a biztosítása iránt Szegeden, a m. kir. szegedi II. honvéd kerületi parancsnokság hadbiztosági osztályában folyó évi február hó 15-én d. e. 10 órakor bizottsági tárgyalás fog megtartatni. A kibocsátott hirdetések szerint a fuvarozás 1898. évi február hó 20-tól 1898. évi december hó 31-ig terjedő időre biztosítottatik. Havonként körülbelül 3000 drb. 1400 grammos cipő fuvarozandó. Ezen fuvarozásra vonatkozó és egyes vállalkozók által

benyújtandó ajánlatok mintája, továbbá a szállítási feltételek iránt, tájékozásul az illető hirdetésekben szolgálhatnak.

— **A társaságból.** Tegnap este dr. Mihailovics Ödön árvasszéki elnök és neje, szül. Parlagi Etelka vendégszerető háza találkozó helye volt jó barátainak s ismerőseiknek, egy minden tekintetben magyaros vacsoránál, melyen részt vettek a hölgyek közül Rónay szül. Pattyánszky Olga, dr. Dellimanicsné szül. Sladovics Mici, Zsirosné szül. Szöllősy Irma, Danielné szül. Samarjai Bezi, özv. Hegedűsné szül. Steinbach Erzsike urnök és Papp Lili kisasszony. Férfiak: Rónay Jenő, dr. Dellimanics Lajos, Zsiros Lajos, gróf Bethlen Miklós, dr. Duka László, báró Hauser Károly, Daniel Ferenc, dr. Sall Ferenc, Vágó Pál, Borzeczky Pál, Boróczy Dezső, dr. Jarmatzki Sándor, Marton András, Petrovits százados, Claus Károly, Zsiros Imre. Fesztelen jókedv honolt a szép társaságban, kik egymástól a „viszontlátásig” bucsuszóval váltak el. Ugyancsak tegnap este Faur Kornél az államépítészeti hivatal főnöke és neje is maguk köré gyűjtötték „kedélyes” vacsorára azok egy részét, kik rövid ittléttük óta meleg baráti érzelmekkel viszonzózták az ő kiváló jó indulatokkal gazdagon dicsekvő családi körüket. B—y.

— **Férfiestély Elmernél.** A hölgyeknek megadván a mi a hölgyeké, a férfiak néha, például farsang idejében, a gyengéd nem mellőző sével is összejönnek kedélyes beszélgetésre s egy pohár jó bor mellett megbeszélnek a városi és egyéb ügyeket. Ilyen barátságos összejövetel volt tegnap az Elmern-féle vendéglőben, ahol mintegy 40 helybeli polgár jelent meg a híró szöszatra. Ott voltak: Szabó Ferenc esperes-plébános, dr. Grandjean József polgármester, Balászy József főgimnáziumi igazgató, Podluszansky honvéd-alezredes, Olovváry Ödön honvéd őrnagy, Reitter O z kár rendőrkapitány, dr. Perisics Zoltán v. főjegyző, ifj. dr. Demkó Pál, Krumenacker Ferenc, dr. Brájjer Lajos, Szávics Sándor, Sebastian János, dr. Kuszing, Annau János Istváni képviselő, Annau Adám százados, Frank István főgym. tanár, Wagner Nándor hitoktató, Raskó segédlelkész és számos helybeli polgár. A társaság legnagyobb része Réber vendéglős pompás bora mellett éjfélig, egy tőredéke pedig azon is jóval túl maradt együtt. A cigányt ezuttal egy automata pótolta, mely vagy 50 drabot játszott kifogástalan módon. Ez a hangos annyival nagyobb figyelmet érdemel, mert egy helybeli iparosnak, Weiser Adon zongorakészítőnek a műve. Az estély rendezéséért Szávics Sándor urat illet az elismerés. B—y.

— **Nyilvános számadás az ozorai szegénysorsu tanulók felruházására befolyt adományok felől:** Antalfalvai járás főszolgabírása 22 drb. kendőt 10 frt értékben, 10 frt, Ozora községe szegényalapja 40 frt, Rehák István 2 frt; dr.

De a bíró egyre hallgat s szeméből daemoni öröm sugárzik, a mint a kíváncsi tőnegen végig tekint.

Ezalatt pedig Szvancsara Gergő, kinek végre sikerült a bíró közelébe jutni, hatalmába kerítette a hivatalos aktákat.

Ünnepélyes komolysággal teszi fel a pápa szemét orra hegyére, kezébe veszi a papírt s belemélyed annak olvasásába.

De bármennyire is igyekszik, hogy a kérdéses titkot kiderítse, tudománya most is cserben hagyja.

Külömben is, a mióta Prepelica Gyurkót annyira felültetvé a miniszteriumtól érkezendő örökséggel, azóta nem igen biznak benne . . . A hálátlanok! . . .

Hja, nemo propheta in patria. Máris hallani gunyos megjegyzéseket: „jöttetek-e már a Gyurkó ezerei?” vagy „mit ír a miniszterium Szvancsara bácsi?”

Ekkor, a mint zavartan forgatja kezében a papírt, a véletlen, halvány piros cédula alakjában, segítségére jön. A „Keresztény Nép” című vallásos szellemű heti lap mutatványsszámahoz csatolt postautalvány volt ez.

— Sorsjegy! — kiáltja diadalittasan, esztaligazi, valósgos sorsjegy! S hogy állítását annál hatásosabban bizonyítsa, oda mutat a szelvényre jegyzett számokra, melyekkel, miként ő mondja, a lutrin is lehet szerencsét próbálni.

Most már el van osztatva minden kétség és kézről-kézre jár a halványpiros cédula, mindenki óhajt egyszer életében „eleven sorsjegyet” látni.

A század végén elharapózott kapzsizság e naiv kedélyeket sem hagyta érintetlenül.

— Mindig mondtam, tanult ember a Gergő

bátyánk és az marad örökre . . . Nem hiába papnak készült ő kelme.

E szavakkal állítja helyre Szvancsara becsületét az ő derék szomszédja Zimnyicsa Bach-racs Balász, kirel azt meséli a fáma, hogy 6 éves kamasz koráig szepogatta az anyai emlőt. Nagy foku intelligenciája kétségkívül e mellett bizonyít.

Mig a többiek még folyton bámulják Szvancsara legújabb vívményát, azalatt a bíró tovább játsza szerepét, hallgatag marad.

Hisz tulajdonképen ő más hirrel akarja meglepni az embereket; hogy sorsjegy is rejlik a papirosek közt, arról ő mit sem tudott. De azért szívesen nézi el, mint ünneplik Szvancsarárt, sőt jelentőségteljesen intvén Gáspár apónak, maga is hozzájárul az ünneplés emeléséhez.

Jól ismeri Gáspár a bíró kézmozdulatát; markába kapja az öblös karcstól és töltvén a közös pohárba, felköszönti Szvancsara Gergőt:

— Kívánom, adjon az Isten jó erőt, egész séget s minden képzelhető áldást, s a halál után boldog túlvilági életet! S ezzel egy hajtásra üríti ki a pohár tartalmát.

A bíró most már elérkezettnek véli az időt, hogy a sokság örömtől újsgót nyilvánosságra hozza és ily szavakkal fordul a községbeliekhez:

— Kedves atyámfiai! Megválasztottuk in-már az Isten nevében ezen új esztendőre a pástort, a ki barmaikat és a baktort, a ki házainkat fogja őriani és meg is ittuk az áldomást. A mit most mondandó lesznek, az nem vonatkozik sem a pálinka megdrágulására, sem adóemelésre, sem sorsjegyek megvételére, az egyszerűen abból áll, miként a megyei fiskális ur írja, hogy a sziget-legelő községi birtokot képez egész a Retkoveci folyamáig. Marháink tehát szabadon legelészhetnek rajta és a nagyságos Závodszy Géza ur pörét, inzelléréivel és repositióval együtt, elhe-

gedülte már est. Dávid. A mit a községi mappa mutat, az szent és evvel vívtuk ki igazainkat. Most pedig, kedves szomszédok, távozzatok, kiki a maga portájára.

A nagy zajban, mely a bíró beszédjét követi, csak néhány élesebb hang bír érvényre jutni. Ilyen a Cvicsek hangja:

— Hát miért nem fogadja el a commassátiót ő nagysága, ha a parasztot minden áron ki akarja küszöbölni? Mi oda adjuk összes malomvölgyi szántóinkat, engedje át cserébe a 60 holdnyi síkságot, a „Farkasvermet” . . . s akkor nem áll utjába senki.

Egy pár konzervatív hang is hallatszik:

— Minek nekünk a commassátió, mikor ugvis csak a gazdagok veszik hasznát. Tartsa meg mindenki azt, a mije van.

Az így támadt eszmecserét az Ajzigstein kis fia szakítja félbe, ki lélekszakadva rohan a bírói házba, s hirül adja a rémtörténetet, hogy a koresmában isszonyu öklelés támadt.

Erre csakugyan feloslik az ülés és a harciasabb természetűek indulnak a koresma felé.

Odakünn a holdvilágos, fagyos éjszakán a ma megválasztott Szripala Suchták Janó első fellépte megy végbe. Előbb elénekeli a baktéri notát, majd aztán túlköli a tizenkettőt.

Hangja a magasabb fokozatokban még nem elég biztos, de ez a lámpaláznak is lehet következménye.

A kulcsárfalvi aranyifjúság pedig, elégté telképen a ma elmaradt hangversenyért, künn a szabadban kedvére kurjongat és dalol.

Örvendj Szigligeti szelleme! Magyar népdaltól visszhangzik a Vág völgye is, magyar nótákat énekelnek a tót legények — tót szö veggel.

Singer József, Milloss Kornél, Klauber Ignác 1-1 frt; Löwinger Dániel 60 kr; Milu Janku, Kóváry Aranka, Kosztics Anna, Bontilovics Gusztáv, Dimkovics Dusan, öz. Risztics Zsófia, öz. Onca Szaveta, Kohn Simon, Steigenberger Dávid 50-50 kr.; Wachtelich Hermann 30 kr.; öz. Kosztics Györgyné, Kalinovics József, Ludwig József, öz. Kirchner Katalin, Werzió József, Gutesch Adolf 20-20 kr. Összesen 61 frt 60 kr. Levonva a 10 frt értékű kendő árát, a fennmaradt 51 frt 60 kr. árban beszerzett ruhaanyagból 116 tanuló részére készült ugyanannyi kabát, mely a községi és állami iskolai legszegényebb sorsú tanuló között lett kiosztva. A fenti kegyes adakozók, úgy az urhölgyek, a kik a kabátok készítését voltak szivesek elvállalni, valamint az egyes kereskedő urak, a kik a jótékony célra való tekintettel a beszerzett szövetet a legolcsóbb árban számították fel, fogadják és uton a helyi tanhatóságok és tantesztület, valamint a könyvradományban részesült tanulók őszinte köszönetét és elismerését.

Köszönet. Az „Iskolagyermekbarát” segélyező-egylet e hó 6-ára kitűzött közgyűlése nem lévén határozatképes, a közgyűlés e hó 20-ára halasztott, a mikor az alapszabályok értelmében, tekintet nélkül a megjelent tagok számára, határozni fog. Ujabb beléptek az egylethez rendes tagokul évi 1-1 frt tagsági díjjal: Annau János, Szávits Sándor, Annau Adám, Ziemitzki Károly, Fuchs Sándor, dr. Nagy Dezső, dr. Annau Ernő és Podvinetz Iszó.

Irodalom és művészet.

Halmayék Nagybecskerekén. Mint Szathmárról bennünket értesítenek, Halmay társulata április elején érkezik Nagybecskerekre. A társulat primadonnája Léva y Sárka, jelenleg a kecskeméti közönség kedvence. Baritonista Juhász Sándor, a szegedi színház jeles énekese. A többi tagok közül felemlítjük Dári Bélát (bonvivánt), ifj. Szathmáry Arpadot (komikus), Nagy Gyulát (buffo). A teljes névsort később közöljük. Megemlítendő, hogy az idei szezon, melyet Szat. máron töltenek, Halmay igazgatóra úgy erkölcsi, mint anyagi tekintetben a legjobb eredményrel fog végződni.

A muzsikusi famillája. A Kiszaludytársaság regény pályázatán az 500 forintos díjat a „Muzsikusi famillája” című regény nyerte el, melynek szerzője Szabó Ferenc nagyszentmiklósi polgári iskolai tanító. A szerzőről a következőket írja a „B. H.”:

(A muzsikusi familia.) Ez tudvalevőleg a címe annak a regénynek, a mely a Kiszaludytársaságban 500 forintos díjat nyert. Holnap fogják felbontani a társaság évi közgyűlésén a pályázó jellegű levelet. A név, a mely a levélkében rejlik, a közönség egy részére nézve új név lesz az irodalomban, de nem lesz új név a Budapesti Hírlap olvasóira nézve, a kik nem felejtették el A Hegyekben című elbeszélést, melyet egy pár folytatásban közöltünk, s mely egy oláh pástör idillikus szerelmi történetét festette meg, vonzó színekben. Ugyan e szerzőtől jelent meg néhány kedves terca elbeszélés a Divatvilágban. Most egy irodalmi társaság koszorúja fogja az ország figyelmét rája irányítani s minthogy a titkot rejtő jellegű levelet holnap ugyanis felbontják, talán nem vétkes indiszkrécio, ha néhány órával megelőzzük a dolgot és eláruljuk a szerző nevét. E név Szabó Ferenc. Maga az író állami polg. iskolai tanító Nagyszentmiklóson. Örömmel kívánunk neki szerencsét tiszteletreméltó sikeréhez.

Inség Torontál megyében.

Nagybecskerek, február 9.

A megyei inségesek részére a központi segélyező bizottság címe alatt újabban a következő adományok érkeztek:

Gróf Béla főszolgabíró gyűjtőívén (Nagykikinda): Nagykikindai gőzmalom részvénytárulat 200 frt, Gróf Béla 2 frt, összesen 202 frt. Crepeja községelöljárósága gyűjtőívén: A községi lakosok összes adománya 3 frt 71 kr, a gyűjtött kukorica szár eladásából 1 frt 30 kr, Radovancev Velykó 2 frt, Novákovics Bozsidar 1 frt, Visnyicsky Velizár, Rasits Szvetolik 40-40 kr, Boskovits Daniló, Illijevits László, Gyogyevits Péter, Gyukits Manojlo 20-20 kr, Radovancev László, Radovancev Velizár 10-10 kr, 10 kg. lencse, 273 kg. tengeri, összesen 9 frt 81 kr.

Gróf Zichy Andor és neje Bajzath Irma (Upor, Zemplénmegye) 150 frt.
Rósa János piébános gyűjtőívén (Szöreg) 2 frt.

König György gyűjtőívén (Dolova): 26 frt.
Franzfeldi vöröskereszt fiók 6 frt.
Schmeichler Károly (Báos): 50 frt.
Zsirus József ügyvéd (Módos) 5 frt.
Dr. Sóske Károly kir. járásbíró gyűjtőívén (Módos) 11 frt.

József főherceg tiszaszentmiklósi uradalma által adományozott 200 köbméter hasábfala eladásából befolyt 300 frt.

Gadjanszky Iszkyrion gör. kel. szerb lelkész gyűjtőívén (Surján): Öz. Knezevics Rakila 4 frt, Gadjanszky Iszkyrion 2 frt 50 kr, Milics Nikola, Rifaer Mihály, Langraf Adám, Knezevics Pál, Lakatus Száva, Szubics Arkadia, Milics Uros, Sztójánov Dragomir 50-50 kr, Lazits Giga, Szubics Isza, Milics Joca 40-40 kr, Szubics Jova 30 kr, Zsivanov Mladen 20 kr, Bozsain István 15 kr, Gyuricsics Jevrem, Sztójánovics Zeiva 10-10 kr, összesen 12 frt 55 kr.

Virigyházy Mihály jegyző gyűjtőívén (Beodra): Kovács István 2 frt, Schenberger József, Virigyházy Mihály 1-1 frt, Vegyelek Pál 1 frt 50 kr, Tusovits Pál, olvashatatlan 50-50 kr, Sporer D. 40 kr, Baitz N. 20 kr, összesen 7 frt 10 kr.

Stagelschmidt János újabb gyűjtőívén 20 frt.
Összesen . . . 801 frt 46 kr.
Hozzáadva az eddigi bevételt 18863 frt 56 kr.

Együtt . . . 19665 frt 02 kr.
Az eddig feltüntetett kiadás . 10985 frt — kr.
A központi főszolgabírónak újabban kiutalványoztatott . 100 frt — kr.
Összes kiadás . 11.085 frt — kr.

Levonva a kiadást a bevételből, marad készpénz . . . 8580 frt 02 kr.
N. Becskerek, 1898. év február hó 9-én.
A központi segélyező bizottság.

Törvénytörvények.

Az eleméri vérengzés.

— február 9.

Tizenhat napi tárgyalás után tegnap végre befejeződött az eleméri büntető végtárgyalása, a mely iránt érdeklődéssel viseltetett nemcsak Nagybecskerek városa, de tán az ország nagy része is. Tegnap délután három óra előtt folytatták a védők beszédeiket s fél nyolcra járt az idő, hogy valamennyien késsen lettek.

Dr. Stern László a kisbirtokosok és gazdák nyomasztó helyzetéről beszélt s összeköttetésbe hozta állapotukat az eleméri esettel. — Manojlovics Miklós magával az esettel és a vizsgálati eseményekkel foglalkozik; dr. Goldmann József védenek érdekében emel szót, míg Krstics János felsorolja a jogtalanságokat, melyeket az elemérik túrni voltak kénytelenek. Dr. Eibeschitz Miksa heves kirohanást intéz a közgazgatás ellen s szót emel a szocialisták érdekében, míg dr. Petrovics Szvetozár és Kokits János védenekikkel foglalkoznak; utóbbi mulatságos epizódokkal vegyítve előhozakodik a százszor megénekelt „csendőrbatalításokkal (?)”. Dr. Hollaender László szólalt fel legutóljára a következőket mondva:

Az előttem felszólt védőtársak már letarolták a védelem dus mezéjét. Nekem, mint utolsóznak csak egyes kalászkok maradtak. Ezeket szedem össze és tesszem le az igazság mérlegére.

A védelem csatátlan elismerése mellett segédkezett nekünk a kir. ügyész azon adatok megszerzésében, a melyek talszán állva mi e helyről a vádlottak részére igazságot kérünk. De midőn a végtárgyalás befejeztekor a kir. ügyész azt vette észre, hogy e büntető szövevényes szálaiból alkotott tiszta kép a tüdőklő ártatlanság mosolygó arcát ábrázolja, tekintete elfordult ettől a képtől, a melynek pedig nem egy vonása a kir. ügyész mesteri csetére vall. Ugy látszik, hogy a végtárgyalás befejeztekor a kir. ügyész a Letha sötét vizében furdott és a feledés örvényébe temetve a történeteket, lépett azon helyre, a honnan védenekünk ellen vádjait szórta.

Ha nem így történik, ha a kir. ügyész az ő közreműködése mellett kiderített lényeges mozzanatokról meg nem feledkezik, végindítványában neki is azon konkluzióhoz kellett volna

jutnia, a hová mi az igazság nevében törekcsünk: hogy t. i. a vádlottak felmentendők.

A törvény és a szolgálati szabályzatok nyomán kifejté ezután, hogy a csendőrbök büntetendő cselekményt vittek véghez és hogy a nép csak jogát érvényesítette, küzdve ezért a jogtalanság ellen.

Birkenhauer Mihály esetével, a kit a csendőrgolyója akkor ért, a midőn pipára gyújtott — és egyéb példákkal sikeresen kimutatja, hogy a vád tarthatatlan és ellenkezik a törvényvel.

Végül külön foglalkozik védenek Hornyák Bogdán esetével és sorra bírálgatva a vizsgálat terhelő adatait, kifejti, hogy e vádlott a kir. ügyész álláspontja szerint sem követett el büntetendő cselekményt.

A kir. ügyész rövid felszólalása és Manojlovits és Dr. Hollaender védők replikái után az első közi, hogy az ítéletet szombaton fogják kihirdetni.

Német újságok harca Szegedről írják tegnapi kelettel: Két perjámosi németnyelvű hetilap állt ma egymással hadilábou a sajtóbíró-ság előtt. Birkenmayer Alajos, a Torontáli Zeitung szerkesztője volt a panaszos, Gatter Aurel, a Perjámos und Umgebung szerkesztője pedig a vádlott. A két ur keményen harcolt a mult esztendőben egymással. A Zeitung leszólt az Umgehungot, még mielőtt megjelent volna, az Umgehung pedig nem maradt adós a megjelenése után s a két újság a kultura nagyobb gyönyörűségére olyan szavallásokat intézett egymás ellen, amiket igazán kár volna még egyszer nyomda-festék alá adni. A vége az ilyen dolognak természetesen az, hogy utóbb valamelyik elunja már a sértéseket és panaszt tesz a sajtóbírósnál. — Így került ez az ügy is ma tárgyalásra s egész estig foglalkoztatta a bíróságot, oly sok volt a felolvasni való, amiket előbb magyarra is kellett fordítani. Este 7 óra volt, mikor kihirdették a verdiktot, mely fölmentő volt. Ennek alapján a törvénytörvény is fölmentette a vádlottakat.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése február 9.)

Budapest, február 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén folytatta a földmívelésügyi költségvetés részletes tárgyalását.

Mint első szónok Rohonczy Gida hosszabb beszédben foglalkozik az alföldi szocialisztikus izgatásokkal. Kifejti, miszerint az állam és társadalom minden tényezőjének együttes és erélyes összműködés által kell odahatni, hogy a terjedő szocializmusnak gátat vessenek, mert különben nem tudni, hogy ezen kommunisztikus mozgalomnak mily messzemenő következményei lehetnek.

Azért gyors intézkedésre szólítja fel a kormányt, mert különben kevés idő múlva hazánkban éppen ezen legáldottabb vidéke fog lángban állani. Ajánlja a szocialisztikus sajtó megrendszabályozását.

Majd Molnár János a kisbirtokosok helyzetéről, Solyomossy László báró pedig a szocialista vezérekről beszélt.

Miután még Major Ferencz a költségvetés ellen szólalt fel, a tárgyalás folytatását holnapra halasztották.

Zola pöre.

Budapest, február 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A párisi lapok kifejezik aggodalmukat aziránt, hogy ama zajos jelenetek, melyek a tegnapi törvénytörvényi tárgyalás után lejátszódtak, ismétlődni fognak és komoly zavargásokat okozhatnak, ha a hatóság nem tesz kellő komoly intézkedéseket.

A tőzsdéről.

Budapest, febr. 9. (A nagybecskereki Lloyd társulat távirata.) Buzában a kínálat lanyha, vételkedv korlátolt, forgalom 12.000 mm., árak szilárdak. Kötöttet: Rozs tavaszra 9-30—9-31
Buza márcz.-április 11-93—11-94
Tengeri május-junius 5-28—5-29
Zab 6-36—6-38

6491/1898. szám.

149-3.3

Pályázati hirdetés.

Aurelháza községében rendszeresített szülészeti állásra ezennel pályázatot nyitok. Fizetése évi 60 frt és minden szülési eset után szedendő 1 frt.

Felhívtnak pályázni óhajtók, miszerint szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám f. hó 28-ig nyújtják be.

A választás f. évi március hó 1-én d. e. 10 órakor fog megtörténi.

Csene, 1898. február hó 4-én.

Uzbasich Gáspár.
főszolgabíró.

378. szám. 1898.

132-3.3

Hirdetés.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszterium f. évi január hó 12-én 1059. szám alatt kelt magas rendeletével a tiszai 96. sz. ugynevezett borjasi átvágás jobbpartján létesítendő bővítés és ezzel kapcsolatos töltés építési és hullámtérrendezési munkálatok céljaira T. Becse község határában elfoglalandó föld területekre nézve a kisajátítási eljárást elrendelvény, a tárgyalás f. évi február hó 18-án délelőtt 9 órakor Török-Becse községében a község házában fog megtörténi.

Felhívtnak tehát az érdekelt felek, hogy fenti időre kintüztött tárgyaláson annál inkább megjelenjenek, minthogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekelt felek közül senki sem jelenik meg.

A kisajátítási tervrajz és összeírás Török-Becse község házában 15 napi közszemlére kitétetett.

Kelt Nagy-Becskereken, 1898. január hó 24-én.

Torontálmegyei közigazgatási bizottság.

Főispán távol:

Dr. Dellimanics,
alispán.

Gutsverpachtung.

Das Metropolitan Domkapitel der Agramer Erzdiözese verpachtet die demselben gehörige herrschaftliche Domäne Módos im Torontaler Comitae gelegen, im Flächenmasse von circa 10200 Katschal Jochen verschiedener Kulturen sammt allen dazu gehörigen Gebäuden auf die Dauer von 12 Jahren d. i. vom 1. Oktober 1898 bis zum 30. September 1910. Die näheren Pachtbedingungen können in der Kanzlei des Agramer Metropolitan-Domkapitels in Agram Kaptol-Nr. 29 und beim herrschaftlichen Kontrolsbeamten Anton Hirsch in Módos eingesehen werden. Den Offerten, die bis längstens 4. März Mittags beim Agramer Metropolitan Domkapitel in Agram zu überreichen sind, ist ein Vadium von 50% des angebotenen jährlichen Pacht schillings bar oder in ungarischen, oder in österreichischen Staatspapieren beizulegen, weil sonst das Offert keine Berücksichtigung findet.

149-3.3

(Nachdruck wird nicht honorirt.)

89. szám 1898.

156-1.1

Arverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az antalfalvai kir. járás bíróság 1897. évi 14500. számú végzése következtében Mariánovich János javára Szvirác Zsiva ellen 60 frt 55 kr s jár. erejéig 1898. évi január hó 11-én foganatosított kielégítés végrehajtás utján lefoglalt és 304 frtra becsült lovak, kocsik,

taliga, buzatisztító és malaczkából álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az antalfalvai kir. járás bíróság 131/1898. számú végzése folytán 60 frt 55 kr tőkekövetelés, ennek 1897. évi november hó 25. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 44 frt 25 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Barándán alperesek lakásán leendő eszközzésére 1898. évi február hó 10-ik napjának délelőtti 10 órája határ időül kintüztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Antalfalván, 1898. évi január hó 26. napján.

Gresky Szilard,
kir. bír. végrehajtó.

716/1898. szám.

150-3.1

Pályázati hirdetés.

Egybeépített Szerb Klári és Horv. Klári községekre nézve ujonnan rendszeresített és 60 frt évi fizetéssel, valamint minden szülési eset után szedendő 1 frt díj javadalmazással egybekötött szülészeti állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívtnak pályázni óhajtók, miszerint szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi február hó 28-ig nyújtják be.

A választás Szerb-Klári község házában folyó évi március hó 2-án d. u 3 órakor fog megtörténi.

Csene, 1898. február hó 4-én.

Uzbasich Gáspár,
főszolgabíró.

Kárpitos műhely.

Első nagybecskereki temetkezési vállalat

KEKS & SCHALLER

Hunyady- (Fő-) utca 619. sz.

Van szerencsénk a n. é. közönségnek különös figyelmébe ajánlani, hogy temetkezési vállalatunkat egészen ujonnan rendeztük be, és pedig:

diszes ezüstös üvegkocsi

8 angyallal diszesen diszítve, hozzá alkalmas ezüstös disz-egyenruhával, továbbá

diszes gyermektemetkezési üvegkocsi

ezüsttel gazdagon diszítve, hozzá alkalmas ezüstös kék egyenruha.

Gyönyörű disztemetkezési kocsi

oszlopokkal, gazdagon diszítve, 4 angyallal, továbbá

diszes koszorúkocsi stb. stb.

Ravatal felállítása kívánatra a legegánsabbtól a legegyszerűbbig a legpontosabban és a legolcsóbban eszközöltetik.

Továbbá ajánljuk régi jó hírnévnek örvendő

butor-raktárunkat.

Raktárt tartunk mindenféle butorból, tükör és képekből a legfinomabb kivitel és a legolcsóbb áron.

Zászlók a legfinomabbtól a legegyszerűbbig.

Javítások

62-14.4

kárpitos és asztalos munkákról gyorsan és olcsón eszközöltetnek; lakószobák és üzlethelyiségek tapetiróása elvállaltatik és a legegánsabbban eszközöltetik.

Pontos kiszolgálás.

SZIVATTYUKAT TŰZFECSKENDŐKET

házi, ipari, mezőgazdasági, építkezési és egyéb nyilvános czélokra kéz-, járgány és erőhajtásra,

városi, községi, gazdasági és gyári tűzoltóságoknak,

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büzmentesen működő pöcegödör tisztító készülékeket, utcai öntöző-kocsikat, sárkaparókat

készít és ajánl a

BUDAPESTI SZIVATTYU- ÉS GÉPGYÁR

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG (ezelőtt WALSER FERENC)

BUDAPEST, VI., KÜLSŐ VÁCI-UT 45.

126-40.1

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.